

fryslan.frl

De gewijzigde vergunning wordt verleend onder de volgende voorschriften:

Voorschriften

1. De vergunning geldt voor hetgeen beschreven in overweging A2.2.
2. Op de bedrijfslocatie aan de Noordeinde 28 te Fochteloo dient het project te worden uitgevoerd, zoals in dit besluit en de bijbehorende stukken staat aangegeven.
3. Vergunninghouder dient een verzoek tot intrekking van de natuurvergunning in te dienen zodra geen gebruik meer wordt gemaakt van de uit deze vergunning voortvloeiende stikstofruimte.

De vergunning staat op naam van Maatschap Noomen en geldt voor de locatie Noordeinde 28 te Fochteloo.

Voor de motivering van ons besluit verwijzen wij u naar bijlage 1.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

Teammanager Groene Regelgeving

Beroep

Belanghebbenden en indieners van zienswijzen kunnen tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD in Groningen.

Het beroepschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
- d. de gronden van het beroep.

Het instellen van beroep schort de inwerkingtreding van het besluit niet op. Als u wilt voorkomen dat de vergunninghouder gebruik maakt van de vergunning, kunt u een gemotiveerd verzoek sturen naar de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland.

U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Kennisgeving

Van dit besluit zal, conform artikel 3:44, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het Provinciaal Blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal_blad.

Inzage

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde beroepstermijn zal het besluit met onderliggende stukken ter inzage worden gelegd op het provinciehuis van de provincie Fryslân en op het gemeentehuis van de gemeente waar de activiteit wordt verricht. De stukken zijn tevens digitaal te raadplegen via het Provinciaal Blad, zie hiervoor de link: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>.

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het besluit
- Bijlage 2: AERIUS-berekeningen
 - Beoogde situatie (kenmerk: S3EEWWv8VpLh, d.d. 20 januari 2026, AERIUS Calculator versie 2025)
 - Verschilberekening (kenmerk: RnLasnKciaw8, d.d. 10 februari 2026, AERIUS Calculator versie 2025)
 - Verschilberekening inclusief sloop- en aanlegfase (kenmerk: Rj3bFwma2exB, d.d. 10 februari 2026, AERIUS Calculator versie 2025)
- Bijlage 3: Advertentie

Afschriften per e-mail

- Gemeente Ooststellingwerf
- Farmers Nederland B.V.
- FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving
- Provincie Drenthe

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. De aanvraag

Op 12 december 2024, aangevuld op 22 juli 2025, 18 december 2025, 20 januari 2026 en 10 februari 2026, heeft u een verzoek ingediend om gedeeltelijke intrekking van de vergunning met kenmerk 01280295, verleend op 1 februari 2016. Voornoemde vergunning is afgegeven voor de locatie Noordeinde 28 te Fochteloo.

Er wordt verzocht om gedeeltelijke intrekking van de voornoemde vergunning in verband met deelname aan één van de landelijke beëindigingsregelingen veehouderijlocaties (te weten Lbv-plus). Het doel van de regelingen is om de stikstofuitstoot vanuit de agrarische sector te verlagen, zodat ook de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige natuur afneemt en deze natuur kan worden behouden en herstellen. Op grond van deze regelingen dient de productie en productiecapaciteit op een deelnemende veehouderijlocatie definitief en onherroepelijk beëindigd te worden en mag maximaal 15% van de oorspronkelijk vergunde stikstofruimte ingezet worden voor het ontplooiën van een nieuwe activiteit. Als referentiesituatie wordt aangemerkt, de dieraantallen die in de voornoemde vergunning als beoogde situatie zijn aangemerkt (zie tabel 1). In de situatie die met onderhavig besluit wordt toegestaan is sprake van intern salderen. Hieronder wordt onderbouwd op welke wijze daarbij wordt voldaan aan de wetgeving en jurisprudentie inzake intern salderen en (indien van toepassing) aan de vereisten die volgen uit provinciale beleidsregels.

De aanvraag met bijbehorende stukken is ingeboekt onder zaaknummer PF-2025/285866.

A2. Het project

A2.1 Beschrijving van het huidige project

Er is een verzoek ingediend tot gedeeltelijke intrekking van de vergunning met kenmerk 01280295, afgegeven op 1 februari 2016. De vergunning is verleend voor de in tabel 1 vermelde dieraantallen gehouden in de bijbehorende stalsystemen.

Tabel 1: Overzicht bestaande vergunning ex art. 19d Natuurbeschermingswet 1998, d.d. 1 februari 2016

Stal	Categorie	Omschrijving volgens bijlage V Omgevingsregeling	Aantal	Emissie per Dierplaats (kg NH ₃ /jr)	Totaal (kg NH ₃ /jr)
1	HA1.100	Melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen	25	13,00	325,0
	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	80	4,40	352,0
2	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	70	4,40	308,0

3	HA1.100	Melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen	201	13,00	2.613,0
	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	20	4,40	88,0
Totale emissie (kg NH₃/jr)					3.686,0

Bij de bedrijfsvoering horen ook emissies door mestopslag, vervoersbewegingen en de inzet van mobiele werktuigen binnen de inrichting. Deze bronnen zijn voor de referentiesituatie omschreven in de aanvraag en meegenomen in de AERIUS-berekening(en) in bijlage 2.

A2.2 Beschrijving van het aangevraagde project

Na het wijzigen van voornoemde vergunning wordt op de locatie Noordeinde 28 te Fochteloo de in tabel 2 genoemde activiteit vergund. Dit is een samenvatting van de beoogde situatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening met kenmerk S3EEWWv8VpLh in bijlage 2:

Tabel 2: Beoogde situatie volgens AERIUS-berekening (kenmerk S3EEWWv8VpLh)

Categorie	Omschrijving	Totaal (kg NH ₃ /jr)	Totaal (kg NO _x /jr)
Mobiele werktuigen	Mobiele werktuigen	4,5	367,2
Landbouw	Mestopslag	124,0	0,0
Anders	Stationair verkeer	0,1	6,7
Verkeer	Koude start	0,1	2,4
Verkeer	Verkeersnetwerk	0,1	2,0
Wonen	Cv-installatie	0,0	6,2
Totale emissie (kg/jr)		128,8	384,6

Bij de beoogde activiteit horen ook emissies van vervoersbewegingen en de inzet van mobiele werktuigen tijdens de sloop- en aanlegfase. Deze bronnen zijn voor de beoogde situatie omschreven in de aanvraag en meegenomen in de AERIUS-berekening met kenmerk Rj3bFwma2exB in bijlage 2.

A2.3 Gebruik van de emissieruimte

Op grond van de Lbv-regelingen mag na beëindiging van de veehouderijactiviteiten de toestemming niet meer bedragen dan de werkelijke stikstofemissie van het nieuwe project, met een maximum van 15% van de eerder toegestane stikstofemissie. In tabel 3 is weergegeven welk percentage in de beoogde situatie wordt benut ten opzichte van de referentiesituatie. Dit is met inbegrip van de tijdelijke emissies tijdens de sloop- en aanlegfase, zoals beschreven onder A2.2 en meegenomen in de AERIUS-berekening met kenmerk Rj3bFwma2exB.

Tabel 3: Percentage stikstofemissie in de beoogde situatie ten opzichte van de referentiesituatie, inclusief sloop- en aanlegfase

Emissiecomponent	Emissie (kg/jaar) - Referentie	Emissie (kg/jaar) - beoogd	Omrekenfactor (mol/kg)	Emissielast Referentie (mol/jr)	Emissielast beoogd (mol/jr)
NH ₃	3.813,9	129,5	58,82	224.333,598	7.617,19
NO _x	306,8	438,6	21,74	6.669,832	9.535,164
Totaal molen				231.003,43	17.152,354
% t.o.v. referentie					7,43%

A2.4 Relevante Natura 2000-gebieden

Het project gaat gepaard met de hoogste stikstofdepositie op onderstaande gebieden:

- Fochteloërveen
- Norgerholt
- Drents-Friese Wold & Leggelderveld

Ook de overige Natura 2000-gebieden zijn meegenomen in de overwegingen die hebben geleid tot dit besluit. Zie daarvoor de AERIUS-berekening van de beoogde situatie in de bijlage bij dit besluit. Het project is vergunningplichtig vanwege stikstofdepositie op hexagonen met (naderend) overbelaste stikstofgevoelige habitattypen in de voornoemde Natura 2000- gebieden.

A3. Procedure

A3.1 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals omschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het ontwerpbesluit op de aanvraag heeft gedurende 6 weken voor eenieder ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn konden belanghebbenden bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen. Van de mogelijkheid tot het kenbaar maken van zienswijzen is geen gebruik gemaakt.

A4. Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten is het bevoegd gezag inzake dit verzoek om wijziging van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Omgevingswet.

A4.1 Afstemming andere provincies

De effecten van stikstofdepositie van het project hebben ook invloed op Natura 2000-gebieden die op het grondgebied van de provincie Drenthe liggen. Gelet op artikel 2.2 van de Omgevingswet wordt over deze vergunning afstemming gezocht met andere provincies. Het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe heeft van het ontwerpbesluit een afschrift ontvangen en is in de gelegenheid gesteld daarop te reageren. Ook dit definitieve besluit wordt ter kennisname toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe.

B. Effecten van het besluit

B1. Is er sprake van een significant effect?

B1.1 Kader

De vergunde situatie heeft door de uitstoot van ammoniak en stikstofoxiden invloed op de onder A2.4 genoemde Natura 2000-gebieden. Een project met significante effecten voor Natura 2000-gebieden is vergunningplichtig op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Omgevingswet.

B1.2 Significante effecten

De aangevraagde activiteit leidt tot stikstofdepositie op de onder A2.4 genoemde Natura 2000-gebieden. Aangezien uw project stikstofdepositie veroorzaakt en de achtergronddepositie van stikstof hoger is dan de kritische depositiewaarden van de betrokken gebieden, zijn significant negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten.

In de Natuurdoelanalyses is geconcludeerd dat aanvullende stikstofreducerende maatregelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de relevante instandhoudingsdoelstellingen. Verderop in dit besluit lichten wij toe waarom wij van mening zijn dat de mitigerende maatregel, die een minimale toekomstige activiteit mogelijk maakt, niet noodzakelijk is om ingezet te worden als aanvullende maatregel voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Wij geven namelijk met andere passende maatregelen, waaronder de Lbv-regelingen, invulling aan artikel 6.2 van de Habitatrichtlijn.

Referentiesituatie van het project

Om bovenstaande depositie van de aangevraagde activiteit te mitigeren gaat de aanvraag uit van intern salderen met de toegestane activiteit op de locatie. Dit betreft de toestemming weergegeven in tabel 1.

Mitigerende maatregel (intern salderen)

Op grond van de Lbv-regelingen mag na beëindiging van de veehouderijactiviteiten de toestemming niet meer bedragen dan de werkelijke stikstofemissie van het nieuwe project, met een maximum van 15% van de eerder toegestane stikstofemissie. Om de nieuw aangevraagde activiteit voldoende te mitigeren dient onderstaand deel van de toestemming als referentie te worden gehanteerd voor de nieuw aangevraagde activiteit. Dit betreft de emissies zoals weergegeven in tabel 2.

Wanneer de emissies van NH₃ en NO_x van de bestaande toestemming worden vergeleken met de benodigde ruimte, geldt dat minder dan 15% van de bestaande toestemming nodig is om het nieuwe project te mitigeren. De aanvrager voldoet daarmee aan de voorwaarden van de Lbv-regelingen. Met deze mitigerende maatregel zijn significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van het beoogde project uitgesloten.

Het additionaliteitsvereiste

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) volgt dat getoetst moet worden aan het additionaliteitsvereiste bij het inzetten van mitigerende maatregelen. Uit de PAS-uitspraak van 29 mei 2019¹ volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel ingezet zou kunnen worden, alleen als mitigerende maatregel bij vergunningverlening ingezet mag worden als het behoud

¹ <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@115602/201600614-3-r2/>, zie r.o. 13.5 t/m 13.7.

van natuurwaarden is geborgd. Hierbij moet worden gelet op de instandhoudingsdoelstellingen en huidige staat van instandhouding, op basis van bijvoorbeeld natuurdoelanalyses. Of, in het geval dat er een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

Hieronder lichten wij toe waarom wij reden zien om een mitigerende maatregel te mogen betrekken bij de beoordeling dat het beoogde nieuwe project geen significante effecten heeft op Natura 2000-gebieden.

Intern salderen als mitigerende maatregel

Gelet op de urgentie om de stikstofdepositie op de onder A2.4 genoemde Natura 2000-gebieden blijvend te verminderen zou de voorliggende mitigerende maatregel in beginsel als een passende of instandhoudingsmaatregel gekwalificeerd kunnen worden. Echter, de aanvraag dient te worden beschouwd in de context van beëindiging van de veehouderij op de locatie van de aanvrager, waarmee in totaal 92,57% van de toegestane emissie op de locatie wordt ingetrokken. Wij realiseren ons dat het inzetten van het percentage aan overgebleven stikstofruimte op onderhavige projectlocatie zou kunnen volstaan als een passende maatregel voor het in stand houden voor de natuur. Echter, er dient een afweging te worden gemaakt tussen enerzijds het scenario van deelname aan de Lbv-regeling inclusief het beoogde toekomstige project binnen de 7,43% stikstofruimte en anderzijds het scenario van geen deelname en voortzetting van de volledige bedrijvigheid op onderhavige projectlocatie. Dit overwegende zijn wij van mening dat de mitigerende maatregel die ingezet wordt voor het aangevraagde project in geen verhouding staat tot de passende maatregel die hieruit voortvloeit, zijnde de vrijwillige (deelname aan een) Lbv-regeling. De totale emissiereductie als gevolg van beëindiging van de veehouderijactiviteiten en het realiseren van de beoogde situatie, zoals omschreven in overweging A2.2, op locatie Noordeinde 28 te Fochteloo betreft immers 92,57% op de onder A2.4 genoemde Natura 2000-gebieden. Daarnaast draagt deze ontwikkeling ook bij aan reductie van de landelijke stikstofdeken.

Samenvattend heeft het beëindigen van de stikstofveroorzakende activiteiten en het toestaan van de nieuwe activiteit een groot effect op het terugdringen van de stikstofbelasting. Door deze stikstofreductie zijn de Lbv-regelingen aan te merken als een passende en instandhoudingsmaatregel. De samenhang tussen de beëindiging van de veehouderij en het nieuw aangevraagde project maakt daarom dat wij de mitigerende maatregel in deze specifieke situatie niet als passende of instandhoudingsmaatregel beoordelen in het kader van artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn.

Belang van nieuwe activiteit in het kader van een vrijwillige regeling

De Lbv-regelingen zijn subsidieregelingen voor initiatiefnemers die willen stoppen met hun bedrijf of met een locatie van hun bedrijf. Essentieel is dat sprake is van een vrijwillige regeling, waarbij de definitieve en onherroepelijke beëindiging van een veehouderijbedrijf of locatie van een veehouderijbedrijf wordt gesubsidieerd. Ondernemers komen in aanmerking voor één van de Lbv-regelingen indien zij voldoen aan vastgestelde drempelwaarden voor depositie op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. De initiatiefnemer van deze aanvraag neemt deel aan een Lbv-regeling.

De Lbv-regelingen maken het financieel mogelijk voor de aanvrager om het bedrijf op verantwoorde wijze (gedeeltelijk) te beëindigen, maar vormt geen dekkende inkomstenbron voor de toekomst. Het is dus van belang dat de initiatiefnemers een goed toekomstperspectief geboden krijgen, zodat deelname aantrekkelijk is doordat er financiële

zekerheid is. Ter ondersteuning van dit doel is bepaald dat een deelnemer aan een Lbv-regeling maximaal 15% van de vergunde stikstofemissie mag behouden voor de ontwikkeling van een toekomstige activiteit. Op deze manier vindt minimaal 85% vermindering van de stikstofemissie vanaf de deelnemende locatie plaats, wat ten goede komt aan de natuur en de instandhouding van stikstofgevoelige habitattypen bevordert.² Niet onbelangrijk om hierbij te vermelden is dat deelnemers aan de regeling eraan zijn gehouden om slechts de stikstofruimte die benodigd is voor de toekomstige activiteiten te behouden. De 15% betreft dus een maximum waarbij niet meer ruimte behouden mag worden dan nodig voor de beoogde activiteiten. In dit geval is minder dan 15% van de toegestane emissie benodigd voor het nieuw beoogde project. Daarnaast is de vergunninghouder vanuit de regeling ook verplicht om de natuurvergunning in te trekken wanneer niet langer gebruik wordt gemaakt van de uit deze vergunning voortvloeiende stikstofruimte. Dit voorschrift volgt uit artikel 5, eerste lid, onder f, sub 2, van de Lbv, Lbv-plus en Lbv kleinere sectoren. Door een dergelijke intrekking wordt bewerkstelligd dat de stikstofruimte niet meer voor externe saldering beschikbaar is en derhalve per saldo niet meer kan leiden tot een toename van depositie.

Als het voorliggende nieuwe project niet wordt toegestaan kan dit dus betekenen dat voor de aanvrager onvoldoende toekomstperspectief ontstaat om deelname aan de subsidieregeling voort te kunnen zetten. Er bestaat daarmee een reëel risico dat de beëindiging van deze veehouderijlocatie geen doorgang zou vinden en de emissiereductie van minimaal 85% niet gerealiseerd zou worden.

Een onvrijwillige beëindiging van alle activiteiten op een locatie behoort in dit kader ook tot de bevoegdheden van het bevoegd gezag, maar heeft over het algemeen een veel langere doorlooptijd met daarnaast hoge maatschappelijke en economische kosten. Deze kosten en langere doorlooptijd, in combinatie met juridische onzekerheid over het te behalen doel, wegen niet op tegen de zeer beperkte extra depositiedaling die een met een onvrijwillige beëindiging van alle activiteiten op een locatie kan worden gerealiseerd.

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting kan worden geconcludeerd dat:

- de aanvraag samenhangt met het treffen van een instandhoudings- of passende maatregel als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid Habitatrichtlijn, in de vorm van permanente beëindiging van de veehouderij op locatie Noordeinde 28 te Fochteloo;
- er sprake is van een situatie waarbij op basis van vrijwilligheid tot bedrijfsbeëindiging wordt overgegaan, mits een toekomstige activiteit mogelijk is. Het niet toestaan van het nieuwe project leidt ertoe dat de bestaande stikstofemissie en -depositie die worden veroorzaakt door de veehouderij in stand blijven, omdat de aanvrager afziet van deelname aan de subsidieregeling en niet overgaat tot beëindiging;
- de beperkte emissie die met de toestemming voor het nieuwe project wordt verleend door het inzetten van intern salderen als mitigerende maatregel ruimschoots opweegt tegen de langere doorlooptijd en hoge maatschappelijke en economische kosten bij een onvrijwillig beëindigingstraject;
- er met onderhavig besluit een dusdanige stikstofreductie wordt bewerkstelligd, dat het nieuwe beoogde project met een zeer beperkte depositie kan worden gezien als additioneel.

² In onderhavig geval bedraagt de vermindering van stikstofemissie zelfs 92,57%.

Paragraaf A2.2 geeft de nieuwe vergunde situatie weer voor de locatie Noordeinde 28 te Fochtelloo.

B2. Uw aanvraag en overige regels over natuur in de Omgevingswet

De verlening van dit definitieve besluit laat onverlet dat voor de uitvoering van het beoogde project mogelijk nog andere vergunningen of toestemming noodzakelijk zijn, anders dan onderhavig besluit.

C. Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling is verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken relevante Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast door het project ten aanzien van de uitstoot van stikstof, mits deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften onverkort worden nageleefd.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

P Art. 5.1 lid 5

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de onevenredige benadeling welke, in uitzonderlijke gevallen, wordt toegebracht aan een ander belang dan genoemd in art. 5.1 de leden 1 en 2, bij andere informatie dan milieu-informatie.